

OBSAH

Úvodní slovo.....	XVII
Slovo děkana.....	XVIII
O jubilatce Ireně Pelikánové.....	XXI
Přehled publikační činnosti.....	XXIV
Jubilantce Ireně Pelikánové.....	XXXI
Seznam použitých zkratk.....	XXXVIII

I Historické a teoretické základy obchodního práva

1 Proč je Savignyho teorie fikce nevhodná pro konstrukci dnešních obchodních společností?	3
1.1 Úvod.....	3
1.2 Druhy právnických osob.....	5
1.3 Akciová společnost jako smlouva o sdružení.....	7
1.4 Savignyho teorie jako základ soukromoprávních právnických osob? ...	8
1.5 Závěr.....	12
2 Právnické osoby jako nositelky lidských práv	13
2.1 Podstata právnických osob.....	13
2.2 Právnické osoby a lidské práva.....	15
2.3 Právo na súkromie právnických osôb.....	15
2.3.1 Právo na súkromie v katalógoch ľudských práv.....	16
2.3.2 Právo na súkromie podľa EŠLP.....	17
2.3.3 Právo na súkromie podľa Ústavného súdu SR.....	20
2.3.4 Právo na súkromie podľa SDEÚ.....	22
2.4 Závěr.....	24
3 Několik poznámek k obchodněprávním skutečnostem	25
3.1 Teoretické vymezení pojmu právního jednání.....	25
3.2 Vybrané obchodněprávní skutečnosti.....	33
3.2.1 Plná moc.....	33
3.2.2 Usnesení orgánu obchodní korporace.....	34
3.2.3 Hlasování při rozhodování orgánu.....	39
3.2.4 Pozvánka na valnou hromadu kapitálové společnosti.....	40
3.3 Závěr.....	41
4 Římské obchodní právo	43

5	Budúcnosť obchodného práva na Slovensku vo svetle reformy záväzkového práva súkromného	53
5.1	Úvod	53
5.2	Zmeny v Obchodnom zákonníku	55
5.2.1	Člen orgánu spoločnosti	55
5.2.2	Záväzková časť	56
5.3	Vybrané súvisiace ustanovenia Občianskeho zákonníka	60
5.4	Účinnosť zákona a intertemporalita	62
5.5	Namiesto záveru	63
6	Determinanty formovania slovenského obchodného práva (s osobitným zreteľom na čs. paralely a impulzy)	65
6.1	Metodologické východiská	65
6.2	Historicko-vývojové peripetie formovania obchodného práva na Slovensku	67
6.3	Dynamizácia kodifikačných procesov	68
6.4	Na záver niekoľko myšlienok a úvah	72
7	Vývoj právnej úpravy kapitálových obchodných spoločností na Slovensku do roku 1945	75
7.1	Počiatky právnej úpravy kapitálových obchodných spoločností na Slovensku	75
7.2	Dopady vzniku Československa v roku 1918 na akciové spoločnosti a ich akcionárov	78
7.3	Dopady vzniku Slovenského štátu v roku 1939 na akciové spoločnosti a ich akcionárov	80
7.4	Záver	85
8	O stabilitě a legislativní diskusi k rekodifikaci soukromého práva hmotného	87
8.1	Rekodifikace v doteku s aplikační praxí	87
8.2	„Kodifikace soukromého práva po česku“	91
8.3	Závěr	97

II Obchodní právo v evropské a mezinárodní perspektivě

1	Obchodní společnosti v evropském mezinárodním právu soukromém – nové trendy	101
1.1	Principy určování osobního statutu obchodních společností a jejich částečné sblížení	101
1.2	Svoboda usazování obchodních společností v judikatuře Soudního dvora EU	104

1.3	Rozhodnutí C-106/16 <i>Polbud</i> – kruh se uzavírá?	107
1.4	Závěr – perspektivy unifikace mezinárodního práva společností.	109
2	EU und internationale (Investitions-)Schiedsgerichtsbarkeit, insbesondere zum Urteil des EuGH vom 6.3.2018 <i>Slowakische Republik / Achmea</i> – C-284/16	113
2.1	Europäische Union und internationale Schiedsgerichtsbarkeit	113
2.1.1	Rechtsgrundlagen	113
2.1.2	Rechtsprechung des EuGH.	114
2.2	Investitionsschiedsgerichtsbarkeit	115
2.3	Rechtsstreitigkeit zwischen Achmea und der Slowakischen Republik	116
2.3.1	Oberlandesgericht Frankfurt, Beschluss vom 18. 12. 2014 – 26 Sch 3/13 –, juris	116
2.3.2	Vorlagebeschluss des Bundesgerichtshofs vom 3. 3. 2016 – I ZB 2/15	116
2.4	Vorabentscheidungsverfahren <i>Slowakische Republik / Achmea</i> – C-284/16	117
2.4.1	Schlussanträge Wathelet	117
2.4.2	Urteil des EuGH	118
2.4.3	Würdigung	118
3	Podnikatel a insolvence – evropský rozměr (k směřování evropského insolvenčního práva)	121
3.1	Úvod	121
3.2	Změny legislativy v oblasti úpadkového práva z pohledu podnikatele v rámci ČR	122
3.2.1	Nový insolvenční zákon a jeho novelizace.	122
3.2.2	Zákon o obchodních korporacích a jeho insolvenční rozměr	123
3.3	Vývoj evropské právní úpravy řešení úpadku	124
3.3.1	Cesta k jednotné evropské regulaci – nařízení č. 1346/2000	124
3.3.2	Nové evropské úpadkové právo – nařízení č. 848/2015	125
3.4	Směřování evropského úpadkového práva – příprava nového řešení úpadku podnikatelů.	126
3.5	Závěr	130
III	Význam judikatury v obchodním právu	
1	Prienik judikatury do súkromného práva	133
1.1	Judikatura a písané právo	133
1.1.1	Minihistorický exkurz (spomienky sudcu)	133
1.1.2	Nástup judikatury ako prameňa práva (faktická záväznosť)	134

1.2	Judiciálna doktrína <i>favor contractus</i>	139
1.3	Judiciálne obnovenie právnej subjektivity zaniknutých obchodných spoločností (súdny aktivizmus?)	144
1.4	Záver	146
2	Obchodní právo pohledem Ústavního soudu	149
3	Význam súdnych rozhodnutí v práve proti nekalej súťaži	157
3.1	Úvod	157
3.2	Významné prvorepublikové rozhodnutia	158
3.3	Zverejňovanie súdnych rozhodnutí v SR	160
3.4	Dotváranie práva súdnymi rozhodnutiami	163
3.5	Záver	164
IV	Soutěžní právo	
1	Změna ochranného účelu (cíle) zákona jako druh faktické regulatorní expanze?	169
1.1	Cíle soutěžního práva	169
1.2	Spotřebitelský blahobyt jako cíl soutěžního práva?	170
1.3	Nové cíle soutěžního práva v digitalizující se ekonomice?	173
1.3.1	Vadí masivní rozšiřování inovací, nebo velikost, nebo vlastně obojí?	174
1.3.2	Lékařnické vázky spotřebitelského blahobytu ve vyhledávacích?	175
1.3.3	Ochrana soukromí jako faktor spotřebitelského blahobytu?	176
1.4	Závěr	178
2	Právo hospodářské soutěže a ekonomické teorie	181
2.1	Ochrana hospodářské soutěže	181
2.2	Analýza chování monopolů a Adam Smith	182
2.3	Model dokonalé a nedokonalé konkurence a Cambridgeská škola	184
2.4	Monopoly jako zdroj inovací podle Josepha Aloise Schumpetera	186
2.5	Základ evropského soutěžního práva a německý ordoliberalismus	187
2.6	Teorie her a Leniency program	189
2.7	Závěr	190
3	Putování amerického a evropského soutěžního práva po Dálném východě	191
3.1	Modely antimonopolního zákonodárství	191
3.2	Metody vynucení	193

3.3	Dominance a monopolizace	194
3.4	Dvou a vícestranná protisoutěžní jednání	195
3.5	Jednostranná protisoutěžní jednání	197
3.6	Úniky z antimonopolních zákonů	198
4	O výkladu právních norem a skutkových stavů ve sporech z nekalé soutěže	201
4.1	Obecně o interpretaci právních norem	201
4.2	K interpretaci právní úpravy nekalé soutěže	203
4.3	K výkladu skutkových stavů	205
5	Vybrané problémy souběhu nároků z nekalé soutěže a z porušení veřejného soutěžního práva	209
5.1	Úvod	209
5.2	Souběh nároků ze soukromé a veřejné větve soutěžního práva	210
5.2.1	Soukromá a veřejná větev soutěžního práva v občanském zákoníku	210
5.2.2	Předmět zákona o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže	212
5.2.3	Kdy může dojít k souběhu nároků ze soukromé a veřejné větve soutěžního práva?	215
5.2.4	Důsledky a problémy souběhu	219
5.3	Možné řešení – závěr	220
6	K aktuální judikatuře ve věcech nekalé soutěže	223
6.1	K vývoji úpravy a judikatury ve věcech nekalé soutěže	223
6.2	Žádoucí limity uplatňování dnešního znění generální klauzule ve světle dosavadní judikatury	225
6.3	K smluvním závazkům a uplatňování podmínek nekalé soutěže	229
6.4	K porušení veřejnoprávních povinností a uplatňování podmínek nekalé soutěže	231
6.5	Závěr	234
V	Věcněprávní aspekty obchodního práva	
1	Absolutní ochrana relativních práv? K výkladu § 1044 občanského zákoníku aneb po devadesáti letech opět na začátku	237
1.1	Úvod	237
1.2	Stručný přehled vývoje názorů na otázku ochrany obligací vůči třetím osobám	238
1.2.1	Rakouská diskuse do dvacátých let 20. stol.	238

1.2.2	Vývoj diskuse v meziválečném Československu	243
1.2.3	Reakce československé legislativy na probíhající diskusi . . .	248
1.3	Ustanovení § 1044 obč. zák. a jeho výklad	250
1.3.1	Úvodem.	250
1.3.2	Ochrana práva k detenci?	251
1.3.3	Ochrana (prosté) detence?	254
1.3.4	Vlastní řešení	254
1.3.5	Relevance argumentů z dřívější diskuse o absolutní ochraně obligací?	257
1.3.6	Komparativní argumenty	264
1.3.7	Aplikovatelnost § 1044 i na jiná věcná práva?	265
1.4	Závěr.	266
2	Zástavní právo a zajišťovací převod práva	267
2.1	Zástavní právo a zajišťovací převod práva.	267
2.1.1	Stručný historický pohled na vývoj zajišťovacího převodu práva a zástavního práva.	269
2.2	Současná právní úprava zástavního práva a zajišťovacího převodu práva	271
2.2.1	Zásady.	271
2.3	Rozsah zajištění pohledávky.	273
2.4	Zástava, předmět zajišťovacího převodu práva a finanční kolaterál . .	275
2.5	Koncepce zajišťovacího převodu práva a zástavního práva.	278
2.6	Koexistence zajišťovacího převodu práva, zástavního práva a výhrady vlastnického práva.	280
2.7	Závěr.	283
3	Rekodifikace obchodního práva a duševní vlastnictví s užším zaměřením na odměňování podnikového (zaměstnaneckého) vynálezu	285
3.1	Úvod do úvah o rekodifikaci obchodního práva v oblasti duševního vlastnictví	285
3.2	Rekodifikace obchodního práva a duševní vlastnictví obecně.	286
3.2.1	Duševní vlastnictví a obchodní právo	286
3.2.2	Kodifikace práva duševního vlastnictví?	287
3.2.3	Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví – ve srovnání s předchozí úpravou	289
3.3	Rekodifikace obchodního práva a aplikace na úpravu podnikového vynálezu a odměňování původce za něj	295
3.3.1	Prameny a cíle úpravy podnikového vynálezu v českém právu	295
3.3.2	Vymezení podnikových vynálezů oproti zaměstnaneckým dílům a vzorům	296

3.3.3	Otázka pojmu „podnikový“ vynález	297
3.3.4	Postup při vytvoření podnikového vynálezu, odměna původci podle práva ČR v komparaci s jinými právními řády	298
3.5	Závěr – posouzení vlivu rekodifikace obchodního práva na úpravu duševního vlastnictví	300

VI Obchodní právo pohledem práva trestního

1	Opatrovník právnické osoby v trestním řízení	305
1.1	Úvod	305
1.2	Důvody pro ustanovení opatrovníka právnické osobě v trestním řízení	307
1.3	Kdo může být ustanoven opatrovníkem?	311
1.4	Ustanovení opatrovníka	312
1.5	Práva a povinnosti opatrovníka	312
1.6	Zánik funkce opatrovníka	314
1.7	Závěr	315
2	Trestní odpovědnost korporací	317
2.1	Úvod	317
2.2	Veřejnoprávní odpovědnost právnických osob	318
2.3	Dokazování trestní odpovědnosti právnických osob	321
2.4	Závěr	324
3	Trestněprávní Compliance program v roce 2019	327
3.1	Úvod	327
3.2	Ideové standardy trestněprávního Compliance programu	328
3.3	Judikatura k trestněprávnímu Compliance	329
3.4	Pravidelný obsah trestněprávního Compliance programu	331
3.5	Specifika trestněprávního Compliance programu ve vztahu ke koncernům	332
3.6	Závěr	333
4	Princip <i>ultima ratio</i> v trestním právu ve vztahu k občanskému a obchodnímu právu	335
4.1	Úvod	335
4.2	Princip <i>ultima ratio</i> a zásada <i>nullum crimen, nulla poena sine lege</i>	336
4.3	Hranice využití principu <i>ultima ratio</i>	337
4.4	Princip <i>ultima ratio</i> ve vztahu ke škodlivosti činu	338
4.5	Subsidiarita trestní represe u nedbalostních trestných činů	340
4.6	Náhrada škody nenahrazuje trestní odpovědnost	341
4.7	Závěr	342

VII Závazky s účastí podnikatele

1 Smlouva a osoby třetí (ve světle rozhodnutí Cour de Cassation a českého ústavního soudu)	347
1.1 Pohled nauky	347
1.1.1 Relativní účinky smlouvy (<i>l'effet relatif</i>)	347
1.1.2 Změny v pojetí smlouvy	350
1.1.3 Porušení smluvní povinnosti a osoby třetí	350
1.1.4 Česká právní úprava	351
1.2 Přístup právní praxe	352
1.2.1 Francie	352
1.2.2 Česká republika	354
1.3 Závěr	357
2 Dodatečné schválení právního jednání člena statutárního orgánu – dosud neřešené otázky	359
2.1 Důsledky nedodržení způsobu zastupování obchodní korporace členy jejího statutárního orgánu, určeného zakladatelským právním jednáním	359
2.2 Právní režim ratihabice	360
2.2.1 Ustanovení § 431 obč. zák.	360
2.2.2 Ustanovení § 440 a § 446 obč. zák.	362
2.3 Praktické otázky ratihabice jednání členů statutárního orgánu	363
2.3.1 Kdo může o dodatečném schválení jednání člena statutárního orgánu překračujícího zástupčí oprávnění či jednajícího bez zástupčího oprávnění rozhodnout?	363
2.3.2 Kdo může za obchodní korporaci projevit vůli dodatečně schválit jednání člena statutárního orgánu překračujícího zástupčí oprávnění či jednajícího bez zástupčího oprávnění?	364
2.3.3 Jakou formu má dodatečné schválení?	365
2.3.4 Do kdy musí být projev vůle dodatečně schválit právní jednání učiněn?	365
2.3.5 Může být jednající člen statutárního orgánu zavázán z právního jednání sám?	366
2.4 Závěr	367
3 K určitosti dohody o vyplnění blankosměnky	369
3.1 Smlouva o vyplňovacím směnečném právu	369
3.2 Podoby dohod o směnečném vyplňovacím právu	370
3.3 Konkludentní udělení vyplňovacího práva a jeho obsah	370
3.3.1 Závěry literatury k obsahu konkludentně uděleného vyplňovacího oprávnění	370

3.3.2	Judikatura	372
3.3.3	Skutková domněnka jako přiznaný způsob řešení konkludentně uděleného vyplňovacího oprávnění	373
3.3.4	Shrnutí.	374
3.4	Zpochybnění závěrů o konkludentním ujednání vyplňovacího práva	374
3.4.1	Výklad ujednání o vyplňovacím právu.	375
3.4.2	Doložka písemnosti či doložka úplnosti	376
3.4.3	Slabiny rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. 29 Odo 1621/2006.	376
3.5	Závěry	378
4	Inštitút premlčania vo svetle novely a nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky	379
4.1	Vymedzenie problému	379
4.2	Vplyv novely na účel a podstatu inštitútu premlčania	380
4.3	Návrh na preskúmanie ústavnosti § 5b zák. o ochrane spotrebiteľa	382
4.4	Dôvody vedúce k rozhodnutiu Ústavného súdu o nesúlade § 5b s Ústavou SR.	383
4.5	Reakcia legislatívy na nález Ústavného súdu.	385
5	Spotřebitel v jurisdikčních normách nařízení Brusel Ia aneb kde žalovat migrujícího spotřebitele	387
5.1	K pojmu spotřebitel a spotřebitelská smlouva podle nařízení Brusel Ia	387
5.2	Migrující spotřebitel	389
5.2.1	Vymezení problému z hlediska praxe českých soudů.	389
5.2.2	Historický vývoj právní úpravy	391
5.2.3	Příslušnost ve věcech spotřebitelských smluv v systému nařízení Brusel Ia	393
5.3	Závěr.	394
6	Několik poznámek ke koncesi na zdravotní služby	397
6.1	Úvod	397
6.2	Hledání vhodného řešení aneb jak zapojit další subjekt do provozu zdravotnického zařízení, kdy jde o speciální druh služeb	398
6.3	Proč koncese a jaké jsou její obligatorní podmínky?	399
6.4	Proč využít zjednodušený režim?	403
6.5	Jak to v praxi (ne)funguje?	405
6.6	Závěr.	406

7	Postoupení práva na náhradu škody (ušlého zisku) aneb k výkladu práv spojených s postupovanou pohledávkou	407
7.1	Úvod	407
7.2	K přípustnosti postoupení pohledávky na náhradu ušlého zisku	408
7.3	Způsob postoupení pohledávky na náhradu ušlého zisku.	410
7.3.1	Obecně	410
7.3.2	Postoupení smlouvou	411
7.3.3	Postoupení jako tzv. vedlejší právo.	412
7.4	Závěr	415
8	Vývojové trendy právní úpravy bankovní záruky	417
8.1	Úvod	417
8.2	Období po vzniku samostatného státu	418
8.3	Období státem řízeného národního hospodářství	420
8.4	Období tržního hospodářství po roce 1989.	422
8.4.1	Obchodní zákoník	422
8.4.2	Občanský zákoník	424
8.4.3	Ostatní právní předpisy	425
8.5	Závěr	426
9	Moderace smluvní pokuty po zápočtu a její kolizně-právní reflexe	429
9.1	Úvod	429
9.2	Moderace smluvní pokuty po zápočtu: pohled českého práva	429
9.2.1	Právní stav do 11. 4. 2018	430
9.2.2	Rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu z 11. 4. 2018	431
9.2.3	Důsledky rozsudku Nejvyššího soudu, včetně otázky moderace již zaplacené smluvní pokuty	433
9.3	Kolizní reflexe moderace započtené smluvní pokuty	434
9.4	Závěr	438
10	K odpovědnosti dárce. A jak je to s „dárky“ rozdáványi podnikatelem?	439
10.1	Úvod do problematiky	439
10.2	Dárky rozdáványi podnikatelem – jaký je právní režim?	440
10.3	Prodlení dárce?	441
10.4	Vědomé darování cizí věci	442
10.5	Vady darované věci	445
10.6	Závěrečné srovnání	448
11	Několik poznámek k úpravě práv z vadného plnění	451
11.1	Terminologické hledisko	451
11.2	Systémové hledisko	452

11.3	Vztah práva z vadného plnění a náhrady škody	454
11.4	Prodej zboží v obchodě	455
11.5	Koncepce záruky za jakost	455
11.6	Odstranění vady dodáním nové věci a výměna součásti věci	457
11.7	Limitace práv z vadného plnění	458
11.8	Závěr	460
12	Konsorciium – základní vymezení	461
12.1	Historické a teoretické základy konsorcia v českém právu	461
12.2	Současný stav	467
12.3	Základní vymezení konsorcia	469
12.4	Je konsorciium společností občanského práva?	469
13	Spoluzpůsobení škody poškozeným ve vztazích (nejen) podnikatele v aktuální judikatuře	473
13.1	Úvod	473
13.2	Problematicky: porušení prevenční povinnosti dle míry pravděpodobnosti, s níž bylo možno škodu odvrátit	474
13.3	Příléhavěji: zanedbání běžné péče a opatrnosti bez ohledu na protiprávnost	475
13.3.1	Obecně	475
13.3.2	Odraz v judikatuře	478
13.4	Závěr	482
	Seznam použité literatury	484
	Seznam autorů	507